

C22/1167

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-កសបស (អបជ០៣)

ជូនចំពោះ: អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ២១ កក្កដា ២០០៨

ភាគីដាក់សារណា: ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីច្រើន (សំណុំរឿងលេខ០០១)

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

ប្រភេទឯកសារ: សម្ភាស

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
 មេធាវីច្រើន (សំណុំរឿងលេខ០០១)
 ថ្ងៃខែ ឆ្នាំ ការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification):
 ..... ២២ ..... ១១ ..... ២០០៧ .....
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: ..... UCA ..... ARUN .....

**ការឆ្លើយតបរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីច្រើន
 ពាក្យសុំពិចារណា: ឡើងវិញនូវសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការនិយាយ
 នៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះ**

ធ្វើឡើងដោយ

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវី

[Redacted Name]
 [Redacted Address]
 [Redacted Address]

ធ្វើឡើងដោយមានជំនួយពី សារី ថមម៉ាស
 ជំនួយការច្បាប់របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
 ក្នុងនាមជាការបញ្ចេញយោបល់ផ្ទាល់ខ្លួន

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
 ថ្ងៃខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):
 ..... 21 / 07 / 2008 .....
 ម៉ោង (Time/Heure): ..... 16:00 .....
 មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé
 du dossier: ..... C.A. FRY .....

ជូនចំពោះ:

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

- ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន
- ចៅក្រម វ៉ាន់ ដាននីន
- ចៅក្រម ណី ថុល
- ចៅក្រម កាធីនកា ឡាហ្វី

សហព្រះរាជអាជ្ញា

- ជា លាង
- រ៉ូប៊ីត ពីឌី

សហមេធាវីរបស់ អរៀង សារី

អាង ខត្តម

ម៉ែយ៉ែល កាណារ៉ា

សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

I. សេចក្តីផ្តើម

១. សារណានេះគឺធ្វើឡើងដោយយោងទៅតាមសេចក្តីណែនាំបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលបានផ្តល់ឱកាសដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០១ របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អាចឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កញ្ញា សេង ធារី ។ អ្នកធ្វើសារណានេះគឺជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយក្រុមនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០១ ដែលមិន ទាន់មានមេធាវីតំណាងនៅឡើយ ។ នៅក្នុងការរៀបចំសារណានេះ យើងខ្ញុំទទួលបានជំនួយពី សារ៉ា ថមម៉ាស់ ដែលបញ្ចេញយោបល់ក្នុងនាមផ្ទាល់ខ្លួន ។ ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ខាងអស់ដែលមិនមានមេធាវីតំណាង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយក្រុមនេះសូមស្នើសុំថា អង្គបុរេជំនុំ ជម្រះទទួលយល់ព្រមតាមពាក្យសុំរបស់ កញ្ញា សេង ធារី ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្រុមនេះស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះចាត់វិធានការណ៍ ដើម្បីធានាមិនបង្កភាពយឺតយ៉ាវដល់សវនាការ ។

II. ព្រឹត្តិការណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធ៖

២. កាលពីថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានប្រានចោលនូវសំណើរសុំធ្វើសេចក្តី សន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ពីសំណាក់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កញ្ញា សេង ធារី ។ បន្ទាប់មក កញ្ញា សេង ធារី បានប្រានចោលមេធាវីរបស់ខ្លួនដែលមានឈ្មោះថា នី ចាន់ឌី ។ សហមេធាវីអន្តរជាតិរបស់ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី សៀលកី សុដហ្ស៊ីនស្កី បានស្នើសុំថា ដើមបណ្តឹង កញ្ញា សេង ធារី ដែលនៅពេលនោះ លែងមានមេធាវីតំណាង គួរតែត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ដោយខ្លួនឯង ។ អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់មួយប្រានចោលសំណើរបស់ កញ្ញា សេងធារី ដោយបាន ថ្លែងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចនិយាយនៅក្នុងសវនាការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទេ បើទោះបីជា មានមេធាវីតំណាង ឬមិនមានមេធាវីតំណាងក៏ដោយ ដោយយោងទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុង៧៧(១០) ។ នៅក្នុងយោបល់ជំនាស់នឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ លោកចៅក្រមវ៉ាន់ ដោននីង បានទទួលស្គាល់អំពី ភាពមិនស្របគ្នារវាងវិធានផ្ទៃក្នុង វិធាន២៣ និងវិធាន៧៧(១០) និងបានសម្តែងការយល់ឃើញថា “វាមិនមែនជារឿងត្រឹមត្រូវទេ ... ដែលមិនអនុញ្ញាតឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះនិយាយនៅក្នុងតុលាការ” ។

៣. កាលពីថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ កញ្ញា សេង ធារី បានដាក់ពាក្យសុំមួយទៅកាន់អង្គបុរេជំនុំ ជម្រះ ស្នើសុំឲ្យពិចារណាឡើងវិញនូវសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការនិយាយនៅក្នុងតុលាការដោយផ្ទាល់ ។ កញ្ញា សេង ធារី បានដាក់ពាក្យរាល់កាលពីថ្ងៃទី៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ។

៤. នៅថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីណែនាំថា ភាគី ដែលរួម

ទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្សេងទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ អាចធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យស្នើសុំ
នេះ និង បានណែនាំថា ពាក្យសុំនោះ “នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសំណើសុំបើក
សវនាការឡើងវិញដើម្បីស្តាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី” ។ បន្ទាប់មក នៅថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨
អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានណែនាំទៀតថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសំណុំរឿង០០១ និងសហមេធាវី
របស់ជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត ក៏អាចធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំនេះ ។

III. ប្រកាសច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ

ក. អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

៥. វិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងនៅក្នុងវិធាន២៣(១)(ក)ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចចូលរួមនៅក្នុង“សវ-
នាការ”របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងមិនបានដាក់ការកំហិតច្បាស់លាស់ណាមួយចំពោះប្រភេទនៃ
សវនាការដែលដើមបណ្តឹងអាចចូលរួមបាននោះទេ។ កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេ
ជំនុំជម្រះបានបកស្រាយវិធាននេះដើម្បីផ្តល់ឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានចូលរួមនៅក្នុងសវនាការដ៏-
ទាស់នឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដោយរកឃើញថា “ភាសានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង២៣(១)(ក)គឺបាន
សរសេរច្បាស់លាស់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចចូលរួមនៅក្របសវនាការព្រហ្មទណ្ឌទាំងអស់ ដែល
រួមទាំងបណ្តឹងទាស់នឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន...” ។ ដូច្នេះ សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋ-
ប្បវេណីមានបញ្ចូលការចូលរួមនៅក្នុងការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងទាស់នឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែរ
។

៦. នៅក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធានផ្ទៃក្នុង២៣(១)(ក) មិន
បានតម្រូវមានមេធាវីតំណាងទៅក្នុងការចូលរួមនេះ។ តាមការពិត វិធាន២៣(៧) បានចែងថាមេធា
វីតំណាងគឺជាសិទ្ធិ មិនមានជាតម្រូវការខានមិនបាននោះទេ។ ជានេះទៅទៀត វិធាន២៣(៨)បាន
កំណត់សន្និដ្ឋានថា ជាវិធានទូទៅ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចចូលរួមនៅក្នុងសវនាការដោយពុំចាំបាច់
មានមេធាវី ដោយសារវាបានផ្តល់ឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអង្គជំនុំជម្រះនូវអំណាចក្នុងការស្នើ
សុំដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីធ្វើការជ្រើសរើសមេធាវី ឬអំណាចក្នុងការតែងតាំងមេធា
វីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបែបនោះ។ ដោយសារតុលាការអាចតែងតាំងមេធាវីសម្រាប់ឱ្យដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណីតែ “នៅពេលផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវ” វិធានផ្ទៃក្នុងនេះបានបង្កប់នូវអត្ថន័យអនុញ្ញាត
ឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចជ្រើសរើសធ្វើជាអ្នកការពារក្តីដោយខ្លួនឯង។

៧. បើទោះបីជាវិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងថា “អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែស្តាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី” នៅក្នុង
ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះដំបូង វិធាន៧៧(១០) បានដាក់កំហិតចំពោះលទ្ធភាពនៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ដែលមិនមានមេធាវីតំណាងក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដល់មាត់នៅក្នុងដំណាក់កាលបណ្តឹងទាស់បុរេជំនុំ

ជម្រះ ដោយបានចែងថា “សហព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីរបស់ភាគីអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានសន្តោប” ។
 តាមការពិត អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានណែនាំរួចហើយថា វិធាននេះមិនអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
 ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដាច់ដោយខ្លួនឯងនៅក្នុងដំណាក់កាលបុរេជំនុំជម្រះទេ។ កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែ
 សីហា ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានណែនាំថា វិធានផ្ទៃក្នុង៧៧(១០)នេះត្រូវតែ “បកស្រាយថា
 ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលបានជ្រើសរើសមេធាវីតំណាងឱ្យខ្លួននឹងត្រូវធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយសន្តោប
 ...តាមរយៈមេធាវីរបស់ពួកគេ” ។

៨. នៅក្នុងការកំណត់សិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានសន្តោបនៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងជំទាស់ដំណាក់កាលបុរេជំនុំ
 ជម្រះមកឱ្យត្រឹមតែមេធាវីរបស់ភាគី អ្នកធ្វើសេចក្តីព្រៀងវិធាន៧៧(១០)នេះខកខានមិនបានដោះ
 ស្រាយសិទ្ធិចូលរួមដោយផ្ទាល់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង។ ដោយសារ
 វិធានផ្ទៃក្នុងតម្រូវឱ្យការជំនុំជម្រះ “ត្រឹមត្រូវ និងឆ្លើយតបគ្នា និងដើម្បីថែរក្សាគុណភាពរវាងសិទ្ធិភាគី
 ផ្សេងៗ” ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង ក្នុងនាមជាភាគីនៅក្នុងសវនាការ ត្រូវតែ
 អាចប្រើប្រាស់នូវមុខងារទាំងស្រុងដែលផ្តល់ឱ្យភាគីផ្សេងទៀត។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបង្កប់ន័យ
 ទទួលស្គាល់លទ្ធភាពរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីតំណាងឱ្យចូលរួមដោយផ្ទាល់ដោយ
 កំណត់ការណែនាំថា “ការសន្និដ្ឋានដាច់ដោយខ្លួនឯង...ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយមេធាវី” តែឯងដើមបណ្តឹងរដ្ឋ-
 ប្បវេណី “ដែលបានជ្រើសរើសឱ្យមេធាវីតំណាង” ។

១. ច្បាប់កម្ពុជា និងច្បាប់បារាំង

៩. ដូចវិធានផ្ទៃក្នុងដែរ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាបានអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលរួមនៅក្នុង
 សវនាការ និង អនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលរួមដោយមាន ឬមិនមានមេធាវីតំណាង។
 ដោយសារវិធានផ្ទៃក្នុងគឺជាការរួមបញ្ចូលគ្នា “នីតិវិធីកម្ពុជាដែលមាន” ច្បាប់ក្នុងស្រុកដល់ការណែនាំ
 ដែលជាប្រភពនៃវិធានផ្ទៃក្នុង៧៧(១០)។ បើទោះបីជា ក្នុងនាមជាវិធានទូទៅ នីតិវិធីត្រូវតែ “ស្រប
 ទៅនឹងច្បាប់កម្ពុជា” ប៉ុន្តែគុណភាពអាចប្រើប្រាស់បទដ្ឋាននីតិវិធីអន្តរជាតិ ប្រសិនបើ “ច្បាប់កម្ពុជា
 មិនបានចែងអំពីបញ្ហាជាក់លាក់ណាមួយ ឬ...មានភាពមិនច្បាស់លាស់ចំពោះភាពស្របគ្នារវាងវិធាន
 នោះជាមួយនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ...” ។

១០. បទបញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដាច់
 ដោយខ្លួនឯងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ភាគច្រើនស្របគ្នាទៅនឹងបញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង។
 នៅក្នុងការរៀបរាប់នីតិវិធីក្នុងដំណាក់កាលបុរេជំនុំជម្រះ មាត្រា២៦០(២) បានចែងដោយប្រើពាក្យ
 សម្តីដូចគ្នាទៅនឹងវិធានផ្ទៃក្នុង៧៧(១០) ចំពោះការសន្និដ្ឋានដាច់ដោយខ្លួនឯងដែលត្រូវតែធ្វើឡើងដោយមេធាវី។
 ដូច្នោះទៅវិញ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាបានចែងយ៉ាងច្បាស់ចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានដាច់ដោយភាគី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីតំណាងនៅក្នុងដំណាក់កាលជំនុំជម្រះដំបូង ដោយបន្តបន្ទាប់នូវអត្ថន័យ
ថា អ្នកធ្វើសេចក្តីព្រៀងច្បាប់នេះមានបំណងមិនអនុញ្ញាតឲ្យភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមាន
អ្នកតំណាងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដល់មាត់នៅក្នុងដំណាក់កាលបុរេជំនុំជម្រះ ។ ដូចវិធានផ្ទៃក្នុងដែរ
ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាខកខានមិនបានដោះស្រាយចន្លោះប្រហោងទាក់ទងទៅនឹងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេ
ណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាងទេ ។

១១. ដោយសារតែច្បាប់នីតិវិធីកម្ពុជាមានមូលដ្ឋាននៅលើច្បាប់នីតិវិធីបារាំង វាមានភាពស្រដៀងគ្នា
ជាច្រើនរវាងបញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង និងបញ្ញត្តិនៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
កម្ពុជា ។ ទីមួយ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំងមិនតម្រូវឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែមានមេធាវី
បើទោះបីជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះ "មានសិទ្ធិទទួលបានជំនួយពីមេធាវីដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង
ក៏ដោយ..." ។ ទីពីរ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំងបានចែងថា នៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការជំទាស់លើ
ការឃុំឃាំងខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន "...មហាអយ្យការ និង មេធាវីរបស់ភាគី...ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
ដោយសេរី" ។ ទីបី ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំងខកខានមិនបានចែងអំពីការចូលរួមដោយដ្ឋានរបស់
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីនៅក្នុងបណ្តឹងជំទាស់ទាំងបែបនោះ ។

ក. បទដ្ឋានអន្តរជាតិ

១២. បញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តពីរបស់មហាសន្និបាតទសហប្រជាជាតិបានផ្តល់
ការណែនាំទាក់ទងទៅនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិចាំបាច់ចំពោះការចូលរួមជនរងគ្រោះនៅក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ ។
សេចក្តីប្រកាសអំពីគោលការណ៍មូលដ្ឋាននៃយុត្តិធម៌សម្រាប់ជនរងគ្រោះនៃទក្រិដ្ឋកម្ម និងការប្រើប្រាស់
អំណាចមិនត្រឹមត្រូវ (The Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power)
បានចែងថា ដើម្បីសម្រេចបានយុត្តិធម៌ រដ្ឋត្រូវតែ "អនុញ្ញាតឲ្យជនរងគ្រោះសម្តែងយោបល់ និង
ការព្រួយបារម្ភ និងពិចារណាលើយោបល់ និងការព្រួយបារម្ភទាំងនេះ...នៅក្នុងការជំនុំជម្រះ...យុត្តិ
ធម៌" ។ គោលការណ៍មូលដ្ឋាន និងការណែនាំស្តីអំពីសិទ្ធិទទួលបានដំណោះស្រាយ និងសំណងជម្ងឺចិត្ត
(The Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation) បានតម្រូវឲ្យរដ្ឋ "ផ្តល់ដល់
អ្នកដែលអះអាងថាជាជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ឬច្បាប់មនុស្សធម៌ នូវសិទ្ធិស្មើភាព និង
មានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌" ។

IV. អំណះអំណាង

ក. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីត្រូវតែធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដល់មាត់តាម
រយៈមេធាវីតំណាងនៅក្នុងបណ្តឹងជំទាស់បុរេជំនុំជម្រះ

១៣. ដោយយោងទៅលើការដែលថា បញ្ញត្តិច្បាស់លាស់នោះគឺធ្វើឡើងសម្រាប់ការចូលរួមដោយ
ការឆ្លើយតបរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីទៅនឹងពាក្យសុំ

ផ្ទាល់នៅក្នុងដំណាក់កាលជំនុំជម្រះដំបូង អវតកមាននៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង៧៧(១០) នូវបញ្ញត្តិបែបនោះនៅ
 ក្នុងបណ្តឹងជំទាស់បុរេជំនុំជម្រះបានចង្អុលបញ្ជាក់ថា អ្នកធ្វើពន្យល់ច្បាប់នោះមានបំណងមិនអនុញ្ញាតឱ្យ
 ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ដោយផ្ទាល់ទេ យ៉ាងហោចណាស់
 ក៏ពីរលើករួចមកហើយដែរ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចនិយាយ
 ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងបណ្តឹងជំទាស់បុរេជំនុំជម្រះ ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចបកស្រាយវិធានផ្ទៃក្នុងថាជារឿង
 ត្រឹមត្រូវ ប្រសិនបើការបកស្រាយបែបនោះមិនបំពានសិទ្ធិរបស់ភាគីផ្សេងទៀត ។ ដូច្នោះ យើងសូម
 លើកឡើងថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើត្រឹមត្រូវក្នុងការច្រានចោលសំណើរបស់កញ្ញា សេន ធារី សុំ
 និយាយដោយផ្ទាល់ក្នុងនាមជាភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីតំណាង ។

១៤. ដោយតម្រូវថា មានតែមេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះដែលអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ផ្ទាល់មាត់បាន អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកកំពស់ដំណើរការដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពរបស់សវនាការ“នៅក្នុង
 រយៈពេលសមរម្យ” ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ។ ដូចដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់
 ចំនួនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានកើនឡើង ។ សហមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទខ្លះបានព្រមានថា ការចូលរួម
 ដោយជននីមួយៗក្នុងចំនួនច្រើនអាចពន្យារពេលសវនាការជាច្រើន ដែលការណ៍នេះជាការរំលោភលើ
 សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលរបស់ជនត្រូវចោទ ។ ប្រសិនបើការយល់ឃើញ និង
 ការព្រួយបារម្ភរបស់ពួកគេត្រូវបាននិយាយជំនួសដោយមេធាវី ការកំហិតបែបនេះចំពោះលទ្ធភាពចូល
 រួមដោយផ្ទាល់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវី គឺជារឿងសមរម្យ ។ ដើម្បីមានប្រសិទ្ធិ
 ភាពនៃការជំនុំជម្រះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីតំណាងត្រូវតែមិនអាចចៀសរៀងពីវិធាន
 ផ្ទៃក្នុង៧៧(១០) ដោយរក្សាសិទ្ធិនិយាយដូចដែលកញ្ញា សេន ធារី ប៉ុនប៉ងធ្វើនោះទេ ។

១៥. ដុយទៅនឹងការជំទាស់របស់ កញ្ញា សេន ធារី ជននីមួយៗក្នុងចំនួនមាន“សិទ្ធិសារវន្ត” ក្នុងការនិ-
 យាយដោយផ្ទាល់ខ្លួននោះទេ ។ ដុយទៅវិញ បទដ្ឋានអន្តរជាតិបានចែងថា ជននីមួយៗមានសិទ្ធិបញ្ចេញ
 “ការយល់ឃើញ និងការព្រួយបារម្ភ...” ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានរកឃើញថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
 មាន“សិទ្ធិ... ក្នុងការចូលរួមរបៀបណាមួយក្នុងអក្សរ និងផ្ទាល់មាត់នៅក្នុងសវនាការ...” ។ ដោយសារតែ
 មេធាវីតំណាងអាចបញ្ចេញនូវការយល់ឃើញ ឬការព្រួយបារម្ភទាំងនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនបាន
 រំលោភសិទ្ធិក្នុងការចូលរួមតាមរបៀបផ្ទាល់មាត់តាមរយៈការហាមប្រាមការចូលរួមដោយផ្ទាល់របស់-
 ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីតំណាងនៅក្នុងដំណាក់កាលបណ្តឹងជំទាស់បុរេជំនុំជម្រះ ។ ដូចពួក-
 យើងដែរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីភាគច្រើនទំនងជាចង់បានមេធាវីនិយាយជំនួសពួកខ្លួន ។ ដូច្នោះ ដុយ
 ទៅនឹងការព្រមានរបស់សហមេធាវីអន្តរជាតិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ការដាក់កំហិតនេះមិនទំនងជា
 ជម្រុញឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើនច្រានចោលមេធាវីរបស់ខ្លួនដើម្បីបាននិយាយដោយខ្លួនឯងនោះ

១១

១. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងបណ្តឹងជំទាស់បុរេជំនុំជម្រះ

១៦. ដូចដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានរកឃើញរួចហើយ “ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានសិទ្ធិសកម្មក្នុងការចូលរួមចាប់តាំងពីដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតនៃនីតិវិធី” ។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់គឺជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់នៃការចូលរួមនេះ ។ ដូច្នោះ ប្រសិនបើចង់ឲ្យសិទ្ធិចូលរួមនេះមានអត្ថន័យ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវី(ដូចដែលអនុញ្ញាតដោយវិធានផ្ទៃក្នុង) ត្រូវតែអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ដោយផ្ទាល់ទៅកាន់តុលាការ ។ ដោយសារតែពួកគេខ្វះមេធាវីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ជំនួសឲ្យពួកគេនេះគឺជាការសន្និដ្ឋានយ៉ាងឡូហ្សិកចំពោះការអនុញ្ញាតឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលរួមដោយគ្មានមេធាវី ។ នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំចុះថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានយល់ឃើញដូចគ្នានៅពេលធ្វើការបកស្រាយទៅកាន់មេធាវីភាគីអំពីព្រំដែនកំហិតនៃវិធាន៧៧(១០)នៃការធ្វើការសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ថា មិនអនុញ្ញាតតែដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានមេធាវីប៉ុណ្ណោះក្នុងការនិយាយផ្ទាល់មាត់ ។

១៧. អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនគួរពិចារណាការខកខានរបស់វិធាន៧៧(១០)មិនបានចែងអំពីការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវី ថាមិនអាចដោះស្រាយបាននោះទេ ។ វិធានផ្ទៃក្នុងមានភាពខុសគ្នាជាច្រើន ។ វិធាន៧៧(១០)ត្រូវបានយកចេញដោយផ្ទាល់ពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ហើយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាយកចេញពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ដោយមិនមានធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលបណ្តាលឲ្យមានការខុសគ្នាច្រើនចំពោះការចូលរួមដោយផ្ទាល់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវី ។ នៅក្នុងករណីដែលមានការខុសគ្នា តុលាការត្រូវតែសម្រេចដោយស្របទៅតាមគោលការណ៍ជាសារវន្តរបស់វិធានផ្ទៃក្នុង និងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ។ តាមរយៈការផ្តល់ទៅឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីនូវសិទ្ធិតិចតួចជាង វិធាន៧៧(១០)គឺមិនសមស្របទៅនឹងទាំងគោលការណ៍ជាសារវន្ត និងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ដែលតម្រូវថា “ត្រូវតែរក្សាឲ្យមានតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគី” និងថា ជនរងគ្រោះមានសិទ្ធិស្មើភាពក្នុងការទទួលបានយុត្តិធម៌ ។

១៨. សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះកាលពីថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា បានបង្កើតជាយុត្តិសាស្ត្រដ៏គួរឲ្យព្រួយបារម្ភមួយចំពោះការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវី ដោយសារតែសេចក្តីសម្រេចនេះបានរារាំងភាគីរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវី មិនឲ្យបញ្ចេញនូវការយល់ឃើញ និងការព្រួយបារម្ភនៅក្នុងដំណាក់កាលបុរេជំនុំជម្រះ ។ ដូចដែលបានលើកឡើងដោយចៅក្រម ក្លែនដេននីង វាជារឿងមិនត្រឹមត្រូវទេដែលមិនអនុញ្ញាតឲ្យ កញ្ញា សេន ធាវី និង ប្រហែលជាអាចដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីផ្សេងទៀត ក្នុងការនិយាយទៅកាន់តុលាការ ។ តាមរយៈការផ្តល់

C22/1767

ឲ្យយើងខ្ញុំរូបសិទ្ធិតិចតួចជាង អង្គបុរេជំនុំជម្រះហាក់បីដូចជាបានដាក់កំហិតមកលើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចជាយើងខ្ញុំដោយសារតែយើងខ្ញុំមិនមានមេធាវី បើទោះបីជាវិធានផ្ទៃក្នុងមិនតម្រូវឲ្យធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ ។ គោលដំហែររបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះគឺមិនសមរម្យទេ ដោយសារមានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជាច្រើន ដូចជាយើងខ្ញុំដែរ មិនមែនពុំព្រមយកមេធាវីនោះទេ ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមិនបានផ្តល់ថវិការដ្ឋប្បវេណី មេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយមេធាវីមានបទពិសោធន៍ខ្ពស់តិចណាស់ដែលស្ម័គ្រចិត្តធ្វើការ ដោយមិនយកកម្រៃ ។

១៩. ការអានដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់វិធានផ្ទៃក្នុងគឺវាបានផ្តល់សិទ្ធិដូចគ្នាទៅឲ្យគ្រប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទាំងអស់ ដោយមិនគិតថាមានមេធាវី ឬមិនមានមេធាវីនោះទេ ។ មកទល់ពេលនេះ បើទោះបីជា ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដ្ឋាបង់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្រហែលអាចអូសបន្លាយសវនាការខ្លះមែន ប៉ុន្តែ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវតែដោះស្រាយបញ្ហានេះដោយគ្រប់គ្រងសវនាការឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ជាជាង ការហាមឃាត់ទាំងស្រុងចំពោះការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបែបនោះ ។ ដោយសារតែពួកយើងខ្ញុំមិនទាន់មាន មេធាវីការពារ យើងខ្ញុំសូមរំលឹកអង្គបុរេជំនុំជម្រះថា សិទ្ធិរបស់យើងទទួលបាននូវការប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំង បើប្រៀបធៀបទៅនឹងសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានមេធាវីតំណាង ប្រសិនបើអង្គបុរេជំនុំ ជម្រះមិនពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចកាលពីថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ១៩៩៧ ។ យើងខ្ញុំសូមស្នើសុំឲ្យអង្គ បុរេជំនុំជម្រះទទួលយល់ព្រមតាមសំណើរបស់ កញ្ញា សេន ធាវី និង បើសវនាការឡើងវិញ ដើម្បីឲ្យ កញ្ញា សេន ធាវី អាចនិយាយបាននៅក្នុងសវនាការ ។ ប្រសិនបើសម្រេចបើសវនាការឡើង វិញ យើងសូមស្នើសុំថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាវិធានការណ៍ដូចខាងក្រោមដើម្បីធានាឲ្យបាននូវ ដំណើរការជំនុំជម្រះយ៉ាងរលូន ។

ក. អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែប្រកាន់យកវិធីដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានស្រាប់ចំពោះ ការបែងចែកពេលវេលាសម្រាប់ការផ្តល់ទង្វើករណ៍ដ្ឋាបង់មាត់ដើម្បីធានាឲ្យមានភាពសមស្រប ក្នុងដំណើរការនីតិវិធី

២០. វាជាភាពសមស្របមួយនិងសេចក្តីប្រាថ្នាចង់បានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងការប្រកាន់យក វិធីដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានស្រាប់ចំពោះបទបញ្ជាឲ្យដាក់ជូនទង្វើករណ៍ដ្ឋាបង់មាត់ពីភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋ- ប្បវេណីដែលមិនមានតំណាង នៅក្នុងសវនាការដែលបានធ្វើឡើងនេះ ហើយក៏ដូចជានៅក្នុងសវនាការ ផ្សេងៗទៀតដែរ ។ វិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងថា ចៅក្រម “ត្រូវធានារ៉ាប់រងឲ្យមានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ” ព្រមទាំង “ត្រូវធានាដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិការពារខ្លួនឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដោយសេរី” ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងសិទ្ធិ “ទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយពុំមានការពន្យារពេល” ។ ការបែងចែកពេលវេលាសម្រាប់ស្តីពីការដាក់ជូន ទង្វើករណ៍ដ្ឋាបង់មាត់ពីខាងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្តែងឲ្យឃើញពីសារសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងខណៈពេល-

ដែលចំនួនភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានកើនឡើង ដូចបានកំណត់ចំណាំដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

វិសាមញ្ញ ហើយនិងបន្តកើនឡើងដោយសារតែដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការ
នីតិវិធី។ ដោយសារតែជាទូទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមានការខ្វះខាតខាងការបណ្តុះបណ្តាល

ផ្នែកច្បាប់ អង្គជំនុំជម្រះត្រូវបានបែងចែកការងារជូនទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់ពីខាងភាគីដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានតំណាង ឲ្យកាន់តែត្រូវគ្នាឡើង។

២១. ដើម្បីធានាឲ្យការប្រព្រឹត្តទៅបានឆាប់រហ័សនៃដំណើរការនីតិវិធី អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវ ក. បន្ត
កំណត់ពេលវេលាដែលបានបែងចែកសម្រាប់ការជូនទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់ពីខាងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេ-
ណី ខ. តម្រូវឲ្យភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនិយាយតែទៅលើបញ្ហាច្បាស់លាស់ដែលកំពុងនៅក្នុង
ការពិនិត្យពិចារណា និង គ. ទប់ស្កាត់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីកុំឲ្យនិយាយច្រើនដែលលើកឡើងករណី
ដែលបានលើកឡើងរួចហើយដោយភាគីផ្សេងៗទៀត។ ក្នុងន័យនេះ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះមាន
អំណាចក្នុងការ “បដិសេធនូវរាល់នីតិវិធីដែលនាំឲ្យមានការពន្យារពេលដល់ការជំនុំជម្រះ និងដែលមិន
អាចនាំទៅដល់ការស្វែងរកការពិត”។ ចៅក្រមត្រូវប្រើអំណាចនេះដើម្បីទប់ស្កាត់នូវការងារដាក់
ជូនទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់ពីទម្រង់ដែលសំណាក់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងអំឡុងពេលមានស-
វនាការ ជាជាងទាក់ទាញទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់នេះ ដោយសារតែទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់នេះបានលើកឡើងរួចហើយ។

២២. នៅពេលដែលវិធានការណ៍ទាំងនេះមិនមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីធានាឲ្យការប្រព្រឹត្តទៅនៃដំណើរការ
ជំនុំជម្រះបានឆាប់រហ័សទេនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវរៀបចំឲ្យមានតំណាងជាក្រុមឲ្យភាគីដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណី។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានតំណាងខ្វះជំនាញ
ផ្នែកច្បាប់ក្នុងការរួមចំណែកប្រកបដោយខ្លឹមសារនោះ ឬខកខានមិនបានអនុវត្តតាមនីតិវិធី ឬ
សណ្តាប់ធ្នាប់របស់អង្គបុរេនោះ អង្គបុរេអាចស្នើរសុំឲ្យភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជ្រើសរើសមេធាវី
ណាម្នាក់ក្នុងពេលវេលាកំណត់មួយ។ ប្រសិនបើភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីខកខានមិនធ្វើតាម
ហើយ “នៅពេលដែលផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តាមពិត” អង្គបុរេមានអំណាចតែងតាំងមេធាវីឲ្យភាគី
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ក្នុងករណីមានភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីច្រើន អង្គបុរេអាចយល់ថា ខ្លួនមាន
អំណាចដើម្បីតម្រូវឲ្យបុគ្គលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចងជាក្រុមដោយមានតំណាងរួម ចៀសវាងចំនួន
ទន្ទឹកទំលាក់រវាងមាត់ច្រើនលើសលប់។

V. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

២៣. ក្នុងនាមជាអ្នកឆ្លើយតប យើងស្នើរឡើងថាអង្គបុរេទទួលយល់ព្រមតាមសំណើរបស់ កញ្ញា
សេង ធាវី ហើយបើកសវនាការសាជាថ្មីម្តងទៀតដើម្បីឲ្យកញ្ញា សេង ធាវីឲ្យយល់បាន។ ដោយការ
ច្រានចោលសិទ្ធិចូលរួមរវាងមាត់ពីសំណាក់ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានតំណាងនៅក្នុងបណ្តឹង
ការឆ្លើយតបរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីទៅនឹងពាក្យសុំ

C22/I/67

ខ្លួនរណ៍របស់អង្គបុរេ សេចក្តីសម្រេចចុះថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា បានរំលោភសិទ្ធិបញ្ចេញមតិ និងដាក់ជូន
ដើម្បីឲ្យពិនិត្យពិចារណាក្នុងអំឡុងពេលមានការជំនុំជម្រះតាមដូរវិញ្ញាបនបត្រ និងនាំឲ្យមានការទទួលបានយុត្តិ
ធម៌មិនស្មើគ្នាសម្រាប់ជនរងគ្រោះនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ក៏ដូចជាអ្នកទាំងនោះផ្ទាល់ ។

២៤. ដើម្បីធានាឲ្យការប្រព្រឹត្តទៅបានឆាប់រហ័សនៃសវនាការដែលបើកសាជាថ្មីទៀតនោះ យើងស្នើរ
ឡើងថា អង្គបុរេបន្តកំណត់ពេលវេលាដែលបានបែងចែកសម្រាប់ការដាក់ជូនទង្វើករណីផ្ទាល់មាត់
ពីសំណាក់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទប់ស្កាត់ការជូនទង្វើករណីផ្ទាល់មាត់ដែលមិនពាក់ព័ន្ធប្រច្ឆៃដែល
ហើយពិចារណាថា តើការតែងតាំងមេធាវីម្នាក់ទៅឲ្យកញ្ញា សេន ធាវី និងស្ថិត "ក្នុងប្រយោជន៍យុត្តិធម៌"
ដែរឬអត់ ។

ដោយសារមូលហេតុទាំងនេះ យើងខ្ញុំស្នើសុំថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
យល់ព្រមតាមពាក្យស្នើសុំរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កញ្ញា សេង ធារី និងបើកសវនាការ
ឡើងវិញ ដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យ កញ្ញា សេង ធារី ឬ មេធាវីដែលត្រូវបានតែងតាំងតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណីនេះ អាចបញ្ចេញសម្លេងទៅក្នុងសវនាការ។

ស្នាមមេដៃ:

ឈ្មោះ: [Redacted] (ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី)

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃ ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៦

អស័យដ្ឋាន: [Redacted]

ស្នាមមេដៃ:

ឈ្មោះ: [Redacted] (ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី)

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃ ១០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៦

អស័យដ្ឋាន: [Redacted]

ស្នាមមេដៃ:

ឈ្មោះ: [Redacted] (ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី)

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃ ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៦

អស័យដ្ឋាន: [Redacted]